

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Inventa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

here, quod non habet. Si alijs despectus singulariter desideravit appare. re. Si fuit ambitiosus, querendo honores, praelatus, & huiusmodi. Si fuit adulator, presumptuosus, pertinax, impugnator veritatis, obstinatus, impenitens. de alijs vitijs, quia continentur in decem praeceptis, satis dictum est. Interroga discurrendo per singula, si forte aliquod fuisset omisum. Item de operibus misericordiae corporalibus, & spiritualibus, quae continentur in his versibus: Visito, porto, cibo, redimo, tego, colligo, condo. Consule, castiga, solate, remitte, fer, ora. Quae opera, si praetermittantur a potente, in articulo extremæ necessitatis, est mortale. Vt supra, in ver. Eleemosyna, satis diximus.

POTERIS & de quinq; sensibus interrogare, pro meliori memoria, considerato statu cuiuslibet personae, quod ad ætatem, officium, tempus, statum, fortunam, locumque: quia aliter interrogandi sunt senes, aliter pueri, aliter fortunati, aliter tribulati, aliter sani, aliter infirmi, & cætera. Aliter seculares, aliter clerici, quae omnia discretionis confessoris relinquuntur. Facta igitur confessione diligentius dicat confessor penitenti, an de omnibus doleat, & si leuiter dolet, admoneat eum quantus debet esse dolor de peccato mortali, videlicet maior super omnes alios dolores intellectuales, & quod saltem doleat, quod non habeat illam contritionem, quam deberet habere, & conetur illum ad verum dolorem adducere: postea dicat si vult in futurum ab omnibus toto suo posse cauere, & si credit, vel sperat, quod Deus adiuuabit eum, quod non cadet. Si respondeat sic, dicat confessor, si est paratus facere penitentiam: quo respondente, ita iniungat penitentiam discretam, quam credit ipsum facturum, & post absolutum instruendo, quod maiorem meretur penitentiam, & quod conetur facere in gratia Dei, ut satis fiat Deo: & quod sit sollicitus per bona ope-

ra delere penam, quam facturus est in purgatorio, nisi hic soluat orationibus, eleemosynis, & huiusmodi, & cætera, quae supra dicta sunt, ver. Confessio. Si autem nolit desistere peccata, ut concubinam, iniurias relinquere, restituere cum possit, nullo modo est absolueundus, sed iudicio Dei relinquendus.

INTIMIDITAS.

INTIMIDITAS, quae opponitur fortitudini, qua homo non timet pericula vitae, integritatis membrorum, & bonorum temporalium, quando, ubi, & sicut oportet, ex deliberato consensu, contra rectam rationem, nocendo sibi notabiliter, vel proximo, siue causetur hac intimiditas ex paucamorem vitae, siue ex elatione animi, ut frequentius accidit, peccatum mortale est: ex S. Thom. secunda secundae. q. 126. & Caic. in summa ibi, alias veniale, ut quando ex stoliditate, vel ex imperfectione actus, vel in re parua est, & reducitur ad praesumptionem, filiam superbie. Aliquando etiam prouenit ex eo, quod quis minus debito vitam propriam amat, ideo sine peccato esse non potest.

INVENTA.

INVENTA, quae habentur pro derelicto, quae nunquam habuerunt dominum, vel si habuerunt, non amplius extat memoria, vel dominus non curat de eis, sunt inuentoris, ex quo censentur nullius esse, ut lapilli in litore, vel in terra inuenti, sunt enim occupantis. Si autem habuerunt patronum, vel habuerunt de proximo, ut constat quando inuenitur bursa, vel vestis, & huiusmodi, tunc sunt restituenda inuenta rei domino. per c. mul. ti. q. 14. q. 1. aliter esset factum: secundum Th. secunda secundae q. 66. & ff. de furt. l. falsus. Et hoc est peccatum mortale, nisi pro re parua. Si vero facta diligenti inquisitione dominus rei non inuenitur, possunt dari pauperibus, infra, Restitutio. §. 20. & 39. vel inuentor potest retinere, si sit pauper, de licentia confessoris, ut ibi dicitur. su. pra. casus. §. 9.

3 D E thesauro autem, cuius dominus nescitur, si inuenitur in proprio fundo, est totus inuentoris, si in alieno inuenitur à casu, medietas vna erit domini fundi, altera inuentoris: secundum Thom. secunda secundæ. qu. 66. a. 3. ad. 2. Si vero non à casu, sed studiose inuenitur, & cum licentia domini volentis donare, quia ipse non vult querere, totus erit inuentoris. Si vero querit contra, vel præter voluntatem domini, tunc totus erit domini. Si quis vero sciret in aliquo fundo esse thesaurum, & dolose emeret fundum, domino ignorante ibi esse thesaurum, tunc videtur quod totus thesaurus debeat esse domini, quia inuentor fuit in dolo. e. de thesau. l. vnica. si autem à casu, totus erit inuentoris: quia inuenit in fundo proprio, & cessat dolus. Consuetudo autem, quæ hodie seruatur, quod scilicet thesauri sunt Principum, qui inueniuntur: secundum Petrum de pal. In quarto sententiar. non valet in conscientia, quia propter metum dominorum seruatur, nec moribus vtentium fuit vnquam approbata, nisi violenter. & est contra ius canonicum, quod disponit inuenta esse pauperum, quando sunt incerta.

3 D E proiectis in mari tempore tempestatis pro alleuatione nauis, vel aliter, si non amplius à domino queruntur, sunt capientium, quia tunc habentur pro derelictis. Similiter de amissis per naufragium, & de raptis ex aquarum inundantia, aliter non possunt capi, & si capiantur, ne pereant, debent restitui domino. Sic enim iustitia exigit, vt vnicuique, quod suum est, reddatur.

4 D E terra addita, vel remota propter rapinas fluuiorum, est rubric. instituit. de rer. diuisio. tamen in omnibus communiter standum est consuetudini, quæ est optima legum interpret. Vbi autem cessat consuetudo, standum erit iuris dispositioni, quod ita disponit, quod insula nata in mari est occupantis. In medio vero fluminis est communis habenti-

bus prædia iuxta flumen hinc inde. Si non est in medio, est proximioris. Quod si fluuius diuidatur, & cingat agrum, erit ager illius, cuius ante erat. Si flumen mutat alueum, primus alueus efficitur eorum, qui prædia iuxta illud habent, secundus vero est publicus. Et si post reuertitur ad primum, secundus erit habentium prædia prope illud: sed ager inundatus aqua recedente, remanet eius cuius erat hæc est dispositio iuris, quæ satis æqua esse videtur.

INVENTARIUM.

INVENTARIUM esse videtur scriptura, in qua hæreditaria bona, vel etiam alia apud aliquem inuenta scribuntur, & hæredi facere, est vtile. Nam si non fecerit de omnibus legatis, & debitis tenebitur: si autem fecerit ultra vires hæreditarias, grauari non poterit, dummodo cœperit facere illud infra tres dies à morte testatoris, vel postquam se fuisse institutum hæredem nouit. Scribat enim omnes res defuncti sub testibus, & infra quadraginta dies, vel annum, si res sunt remotæ, perficiat. Hæc notantur ff. de admitt. tut. l. tutor. & ibi Barr. Abb. in c. 1. de solu. in c. plerique. de immunit. eccle. in 18. col. vers. alia quæstio. & glos. auth. sed cum testator. c. ad legem Falcid. quia si filius hæres non conficiat inuentarium, licet teneatur creditoribus, ultra vires hæreditarias, intelligitur tamen sua legitima referuata: quia de illa satis facere non tenetur. An autem falcidia possit detrahi, vide Barto. in l. in ratione. §. quod vulgò. ff. ad leg. Falcid. Hæc ad legitimis ritos spectant magis, quam ad animarum curatores.

INVIDIA.

INVIDIA proprie est, quando aliquis dolet, quod alius prosperetur, non propter aliud, sed propter hoc solum: quia ille parum distans bonum, seu melius habet. Apprehendit enim inuidus illius bonum, quasi diminutio sit suæ excellentiæ. Et est ex suo genere mortale peccatum: quia contra charitatem.